

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นการถ่ายทอด วัฒนธรรม และเป็นการสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานและเครื่องมือ สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของประเทศ การที่จะใช้การศึกษาให้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรและประเทศชาติ ให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ จำเป็นต้อง พัฒนาระบบการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพดีพอที่จะพัฒนาประชากร และประเทศชาติให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแส โลกาภิวัตน์

จากพระบรมราโชวาท ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานเกี่ยวกับการ การศึกษาไว้ จะเห็นว่าการศึกษามีความหมายใน 2 มิติ คือ มิติแรกเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่อง ต่าง ๆ และมิติที่สองเป็นการพัฒนาบุคคลผู้ศึกษาเองให้มีความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรม ซึ่งทั้งสองมิตินี้แยกกันไม่ได้ จะต้องควบคู่กันไป เพราะเมื่อบุคคลหนึ่งมีความรู้ แต่มี ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะนำไปสู่การใช้ความรู้ ในทางที่ไม่ก่อประโยชน์ต่อทั้งตนเองและส่วนรวมได้

จะเห็นได้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาให้คนมีความรู้ คนที่มีความรู้คือ องค์ประกอบของพลังอำนาจของชาติ เหตุและผลนี้คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า การศึกษามีผลกระทบ เชิงบวกต่อกระบวนการพัฒนาประเทศ จากประสบการณ์ของประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เยอรมัน หรือประเทศที่มีทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจคล้ายคลึงกับไทย ล้วนชี้ให้เห็นว่า การทุ่มเททางการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชนของประเทศมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและ ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน

ในสังคมสมัยใหม่ความรู้ของมนุษย์จะเป็นประเด็นตัดสินประสิทธิภาพการแข่งขันของ องค์กรต่าง ๆ ของวงการอุตสาหกรรมและของประเทศชาติ และปัจจุบันด้วยวิวัฒนาการ และ ศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ซึ่งมีอยู่ทั่วโลกจึงได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในลักษณะ ข้ามโลก จากวัฒนธรรมหนึ่งสู่วัฒนธรรมหนึ่ง ความได้เปรียบของแต่ละประเทศจึงขึ้นอยู่กับ ความสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้เหล่านั้น การพัฒนาคนให้มีศักยภาพและคุณภาพสูงพอที่จะ

แสวงหาและใช้ประโยชน์จากความรู้จึงเป็นบทบาท และหน้าที่ของการศึกษาโดยแท้ ประกอบกับ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 79 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สร้างเสริมและปลูกฝังความรู้และจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม แน่วปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้รักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย พัฒนาคุณภาพผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ (กมล สดุดประเสริฐ, 2550: 7) นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของชาติ มีสาระสำคัญที่ระบุถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนไว้ว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ระบบโครงสร้างและกระบวนการศึกษายึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ 1. เป็นการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไปตลอดชีวิต 2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3. เป็นการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในด้านสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและเน้นเป็นพิเศษ สำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งผู้มีความสามารถพิเศษด้วย อีกทั้งบุคคล ชุมชน สถาบันต่างๆ และสถานประกอบการมีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บิдамารดาและผู้ปกครองมีสิทธิได้รับการสนับสนุนและเงินอุดหนุนจากรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุตรหรือบุคคลในความดูแล รวมทั้งได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตลอดจนแนวการจัดการศึกษา หลักสูตรต้องบรรจุเรื่องความรู้ ทักษะ คุณธรรมทุกระดับชั้นและให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับตนเอง สังคม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โดยถือหลักทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (ประนัย วณิชชานนท์, 2548: 17)

จะเห็นได้ว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนรัฐ และเอกชน ไว้คล้ายคลึงกัน โดยโรงเรียนรัฐ และเอกชน มีภาระหรือ

บทบาทรับผิดชอบในการจัดการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาล โดยหน่วยงานของรัฐบาลรวมไปถึงหน่วยงานของเอกชน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการแก่ประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549:5)

ดังนั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษารูปแบบต่างๆ จึงเป็นองค์กรทางการศึกษาที่สำคัญต่อการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจการสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางการศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญที่จะนำความสำเร็จและเสริมสร้างคุณภาพทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในองค์กรนั้น ๆ การสร้างคุณภาพในสถานศึกษาจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ความมั่นใจกับผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่วนรวม สถานศึกษาที่มีคุณภาพเชิงบริหารจัดการย่อมก่อให้เกิดมิติแห่งความเป็นเลิศในระบบการจัดการศึกษายุคใหม่และก้าวสู่ความเป็นเลิศต่อไปในอนาคต

ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ถือได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดขนาดใหญ่มีประชากรจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีผลให้จังหวัดเชียงใหม่มีสถานศึกษาทั้งที่เป็นของรัฐบาลและเอกชนจำนวนมากที่เปิดให้บริการ โดยปีการศึกษา 2551 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนนักเรียน นักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 436,074 คน (รายละเอียดดังตาราง 1.1) และมีสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 1,146 แห่ง ประกอบด้วย (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่, 2553: 21)

- สถาบันระดับอุดมศึกษา จำนวน 12 แห่ง
- สถาบันระดับอาชีวศึกษา จำนวน 8 แห่ง
- โรงเรียนนานาชาติ จำนวน 8 แห่ง
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 25 แห่ง
- สถาบันการศึกษาเอกชน จำนวน 140 แห่ง
- สถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 893 แห่ง
- โรงเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 20 แห่ง
- โรงเรียนเทศบาล จำนวน 11 แห่ง
- โรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 29 แห่ง
- จำนวนครูอาจารย์ 22,277 คน และนักเรียน นิสิต นักศึกษา 436,074 คน
- อัตราส่วนครู/อาจารย์ ต่อนักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็น 1 : 20

ตาราง 1.1 ข้อมูลจำนวนนักเรียนและนักศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2551

ระดับการศึกษา	จำนวน นักเรียน/นักศึกษา (คน)
ปฐมวัย (ก่อนประถมศึกษา)	55,411
ช่วงชั้นที่ 1-2 (ประถมศึกษา)	138,976
ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น)	75,804
ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย/สายอาชีพ)	66,839
ระดับอุดมศึกษา	99,044
รวมทั้งสิ้น	436,074

ที่มา: สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นย่านเศรษฐกิจและความเจริญ มีสถานศึกษาตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาถึงมีมากถึง 51 แห่ง จากข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 พบว่า ปีการศึกษา พ.ศ. 2552 มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 46,854 คน แยกเป็น โรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 30 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 9,535 คน ขณะที่โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาในปีการศึกษา พ.ศ. 2552 มีจำนวน 21 แห่ง โดยมีจำนวนนักเรียนจำนวน 37,319 คน (รายละเอียดดังตาราง 1.2 และตาราง 1.3) ซึ่งถือได้ว่า โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ นั้น สามารถรองรับจำนวนนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการ ประกอบกับมีพื้นที่และเงินทุนที่สามารถขยายห้องเรียน จัดจ้างบุคลากรทางการศึกษามาเพิ่มเติมได้ตลอด ขณะที่โรงเรียนรัฐบาลนั้น ติดขัดในเรื่องของการบริหารจัดการในระบบราชการ อีกทั้งงบประมาณในการบริหารจะการนั้นมีจำนวนจำกัด และขึ้นอยู่กับหน่วยงานราชการ ดังนั้นจึงมีผลให้ไม่สามารถขยายพื้นที่ ห้องเรียน เพิ่มอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาได้เหมือนกับโรงเรียนเอกชน

ตาราง 1.2 จำนวนนักเรียน ครู และห้องเรียนของโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาในอำเภอเมือง
เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2552

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอน ชั้น	จำนวน นักเรียน	จำนวน ครู	จำนวน ห้องเรียน
1	ท่าศาลา	อ.1 - ป.6	108	6	8
2	วัดดอนจั่น*	ป.1 - ม.3	591	14	15
3	วัดหนองป่าครั่ง	อ.1 - ป.6	76	5	8
4	ชุมชนบ้านบวกครก*น้อย	อ.1 - ม.3	368	16	12
5	วัดเสาหิน	อ.1 - ป.6	119	8	8
6	วัดเมืองสาทร	อ.1 - ป.6	110	7	8
7	เชิงดอยสุเทพ	อ.1 - ป.6	185	8	8
8	วัดสวนดอก	อ.1 - ป.6	308	16	11
9	บ้านโป่งน้อย*	อ.1 - ม.3	333	16	13
10	บ้านห้วยทราย	อ.1 - ป.6	91	5	8
11	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 1	อ.1 - ป.6	119	8	8
12	สังวาลวิทยา*	อ.1 - ม.3	128	11	11
13	ศรีเนห์รู	อ.1 - ป.6	156	8	8
14	วัดช่างเคี่ยน*	อ.1 - ม.3	452	19	19
15	วัดเจ็ดยอด	อ.1 - ป.6	191	7	8
16	วัดช่วงสิงห์	อ.1 - ป.6	195	7	8
17	วัดป่าตัน	อ.1 - ป.6	167	10	8
18	บ้านท่าเหมืองล่าง	อ.1 - ป.6	200	9	8
19	วัดป่าข่อยใต้	อ.1 - ป.6	119	5	8
20	วัดร่องอ้อ	อ.1 - ป.6	157	7	8
21	ชุมชนวัดท่าเตื่อ*	อ.1 - ม.3	167	10	13
22	วัดชะจาว	อ.1 - ป.6	204	10	8
23	บ้านท่าหลุกสันทราย	อ.1 - ป.6	196	7	8
24	วัดป่าแคด	อ.1 - ป.6	198	10	8
25	วัดวังสิงห์คำ*	อ.1 - ม.3	139	11	11

ตาราง 1.2 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอน ชั้น	จำนวน นักเรียน	จำนวน ครู	จำนวน ห้องเรียน
26	บ้านแม่เหิยะสามัคคี*	อ.1 - ป.6	112	6	8
27	บ้านดอนปิน*	ป.1 - ม.3	212	12	9
28	ศิริมังคลาจารย์	อ.1 - ป.6	153	7	8
29	อนุบาลเชียงใหม่	อ.1 - ป.6	2,312	91	64
30	พุทธโสภณ	ป.1 - ป.6	1,086	48	30
31	คำเที่ยงอนุสรณ์	ป.1 - ป.6	583	37	19
รวม			9,535	441	379

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

หมายเหตุ: * เป็นโรงเรียนขยายโอกาส

ตาราง 1.3 จำนวนนักเรียน ครู และห้องเรียนของโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2552

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนชั้น	จำนวน นักเรียน	จำนวน ครู	จำนวน ห้องเรียน
1	โกวิทธารงเชียงใหม่	อ.1 - ม.3	1,885	109	47
2	ขาลสุวรรณอนุสรณ์	อ.1 - ป.6	320	25	11
3	จิตรวิทยา	อ.1 - ม.3	1,601	91	43
4	เชียงใหม่คริสเตียน	อ.1 - ม.3	1,222	61	31
5	ไพยโรจน์วิทยา	อ.1 - ม.3	366	34	17
6	ดาราวิทยาลัย	อ.1 - ม.6	6,975	321	179
7	เทพดินทร์วิทยา	อ.1 - ม.6	2,930	112	59
8	ปรีนส์รอยแยลส์วิทยาลัย	อ.3 - ม.6	5,957	322	132
9	พระหฤทัย*	อ.2 - ม.6	3,985	241	91
10	พิงครัตน์*	อ.1 - ม.6	522	42	21
11	มงฟอร์ตวิทยาลัย (ประถม)*	ป.1 - ป.6	2,106	143	49
12	ไมตรีจิตคริสเตียน	อ.1 - ป.6	196	12	9

ตาราง 1.3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เปิดสอนชั้น	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนห้องเรียน
13	เรยีนาเซลิวิทยาลัย*	อ.3 - ม.6	2,502	113	60
14	วชิรวิทย์ (ประถม)	ป.1 - ม.6	797	67	32
15	วรเชษฐอนุสรณ์	อ.1 - ม.3	148	20	12
16	วาริเชียงใหม่*	อ.1 - ม.6	2,256	112	59
17	วิชัยวิทยา*	ป.1 - ม.6	687	28	25
18	อนุศึกษา	ป.1 - ป.6	441	22	16
19	สันติศึกษา	อ.1 - ม.3	377	23	25
20	สิริมงคลอนุสรณ์	อ.1 - ม.6	829	56	33
21	สารสาสน์วิเทศเชียงใหม่	อ. 1 - ม.6	1,217	149	42
รวม			37,319	2,103	993

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

หมายเหตุ: * โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนภาษาอังกฤษ (English Program) บางชั้น หรือทั้งโรงเรียน

ในปัจจุบันการศึกษาระดับต่างๆ ของไทย ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง เพื่อรองรับจำนวนเด็กและเยาวชนที่มีจำนวนมากขึ้น ทั้งนี้การศึกษาถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด การลงทุนเพื่อส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาต่างๆ ผู้ปกครองมีทางเลือกอยู่หลายทางทั้ง โรงเรียนของรัฐ และเอกชน ดังนั้นกระบวนการตัดสินใจเพื่อเลือกโรงเรียนให้บุตรหลาน จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาในระดับประถมศึกษา เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้บุตรหลานของตนจะได้รับการศึกษาที่ดี มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ตั้งแต่ระดับต้นของการศึกษา อีกทั้งถือว่าหากบุตรหลานได้เรียนในสถานศึกษาที่ดีๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถือเป็นรางวัลรากฐานการศึกษาที่ดีให้บุตรหลาน ประกอบกับช่วยให้บุตรหลานได้เข้าเรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นในสถาบันการศึกษาที่ดีมีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงใหม่ได้ต่อไป ขณะเดียวกันปัจจุบัน โรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนมีการแข่งขันสูง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ประกอบโรงเรียนเอกชนหลายแห่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ประกอบการได้มีกลยุทธ์ที่เน้นสร้างภาพพจน์ให้ผู้ปกครองเกิดความสนใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ เช่น ความเป็น

สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง เน้นคุณภาพการศึกษา มีครูที่มีความชำนาญและมีคุณภาพหลากหลายสาขา เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเลือกที่เรียนให้แก่บุตรหลาน สำหรับในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ มีสถานศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก เนื่องจากในเขตเมืองเชียงใหม่มีจำนวนประชากรทั้งในพื้นที่และประชากรแฝงจำนวนมาก ประกอบกับพื้นที่จังหวัดข้างเคียง ได้แก่ จังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงราย ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพราะโรงเรียนมีชื่อเสียง ครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ตลอดจนนักเรียนที่เข้ามาศึกษาต่อโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่สามารถสอบเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ ได้ ดังนั้นจากปัจจัยดังกล่าวเบื้องต้น จึงมีผลให้ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่จำนวนมาก

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกโรงเรียนที่จะศึกษา คือ โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่กับโรงเรียนคาราวินาลัย ซึ่งทั้งสองโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งมายาวนาน และมีนักเรียนทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดรอบนอกเข้ามาศึกษาจำนวนมาก ทั้งนี้ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ พบว่า กระทรวงศึกษาธิการได้สั่งให้เปิดโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ชั่วคราว ที่โรงเรียนสตรีคำเที่ยงอนุสรณ์ ในปีการศึกษา 2490 เริ่มแรกได้เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ต่อมาปีการศึกษา 2492 เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2494 เปิดการสอนชั้นประถมปีที่ 1 ปีการศึกษา 2495 เปิดการสอนชั้นประถมปีที่ 2 ปีการศึกษา 2496 เปิดการสอนชั้นประถมปีที่ 3 ปีการศึกษา 2497 เปิดการสอนชั้นประถมปีที่ 4 ต่อมาปี พ.ศ. 2498 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ได้ย้ายมาจากโรงเรียนคำเที่ยงอนุสรณ์มาอยู่ที่วัดกิตติ ในปีการศึกษา 2509 ทางโรงเรียนได้เข้าโครงการเลื่อนชั้น โดยอัตโนมัติ และทางโรงเรียนได้ขยายชั้นเรียนเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในปี พ.ศ. 2515 เปิดชั้นเรียนประถมปีที่ 5 จนครบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และในปัจจุบันมีองค์กรที่เข้ามามีส่วน ช่วยเหลือสนับสนุน การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทุกๆ ด้านของโรงเรียน และมีผลต่อความพร้อมทางด้านการศึกษาของนักเรียนคือ คณะกรรมการโรงเรียน มูลนิธิอนุบาลเชียงใหม่ และชมรมผู้ปกครองครูโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่

สำหรับโรงเรียนคาราวินาลัย ถือเป็นโรงเรียนเอกชน ที่ก่อตั้งมายาวนาน โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2421 เป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกของภาคเหนือ ก่อตั้งโดยมิชชันนารีชาวอเมริกัน คือ ศาสนาจารย์ ดร. ดานีเอล และนาง โซเฟียบริดเลย์ แมคกิลวารี จุดประสงค์ของการจัดการศึกษา ในระยะแรก คือการให้การศึกษาแก่สตรีได้เรียนหนังสือทัดเทียมกับผู้ชาย เมื่อมาถึงปี พ.ศ. 2422 ได้เริ่มเปิดการสอนอย่างจริงจัง โดยมีนักเรียนที่เคยเรียนกับนางแมคกิลวารี 2 คนช่วยสอน ขณะนั้นมี

นักเรียน 20 คน ชาวบ้านทั่วไปเรียกโรงเรียนนี้ว่า "โรงเรียนสตรีสันป่าข่อย" ต่อมาเมื่อนักเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โรงเรียนเปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนสตรีเป็น "โรงเรียนพระราชายา" เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าดารารัศมี พระราชายาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ต่อมาด้านข้างโรงเรียนพระราชายาได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเพรนนอร์เมมโมเรียลขึ้นในปี พ.ศ. 2434 เพื่อเป็นการระลึกถึงมิชชันนารีที่ชื่อเพรนนอร์ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้อุทิศชีวิตทำงานเผยแพร่วิทยาการและวิทยาศาสตร์ แต่ต่อมาโรงเรียนได้ยุบเลิก นักเรียนมารวมกับโรงเรียนพระราชายา ในปี พ.ศ. 2466 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็นโรงเรียน "คาราวินาลัย" ตามพระนามของ "เจ้าดารารัศมี" ปี พ.ศ. 2490 โรงเรียนก็ได้เปิดแผนกมัธยมปลายขึ้น และย้ายแผนกอนุบาล และประถมที่อยู่เชิงสะพานนบุรีมารวมกันที่ถนนแก้ววรัฐ และได้เปลี่ยนรูปแบบจากโรงเรียนประจำหญิงล้วนเป็นโรงเรียนสหศึกษาเรียนร่วมกันทั้งชายและหญิงในปีการศึกษา และ 2532 ปัจจุบันปีการศึกษา 2552 โรงเรียนคาราวินาลัย มีอายุครบ 131 ปี เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งมานานที่สุดในจังหวัดเชียงใหม่ และในภาคเหนือของประเทศไทย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานศึกษาต่อ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานศึกษาต่อ และศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองหลังจากที่ตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับชั้นประถมต้นโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ผลการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทาง หรือข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและผู้ประกอบการของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ในการพัฒนาปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับชั้นประถมต้นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับชั้นประถมต้นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองหลังจากที่ตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับชั้นประถมต้นโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3.2 ผลการศึกษาใช้เป็นแนวทาง หรือข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและผู้ประกอบการของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ในการพัฒนา ปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชนต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงพฤติกรรมก่อนการตัดสินใจของผู้ปกครอง ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.5 นิยามศัพท์

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ และโรงเรียนคาราวินาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา 1 – 3 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ และโรงเรียนคาราวินาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตนเองที่วางไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เทคนิคในการที่จะพิจารณาทางเลือกต่างๆ ให้เหลือทางเลือกเดียวที่ดีที่สุด

โรงเรียนรัฐบาล หมายถึง โรงเรียนที่ทำการเปิดสอนในระดับประถมศึกษาต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้หมายถึง โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่ทำการเปิดสอนในระดับประถมศึกษาต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้หมายถึง โรงเรียนคาราวินาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่